KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 23.9.2005
COM(2005) 450 końcowy

2005/0179 (COD)

Wniosek dotyczący

ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i kształcenia zawodowego: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności

(przedstawiony przez Komisję)

UZASADNIENIE

1) KONTEKST WNIOSKU

- **Podstawa i cele wniosku**

Mobilność jest jednym z głównych celów polityki edukacji i kształcenia Unii Europejskiej, przewidzianych w art. 149 i 150 Traktatu WE. Pomaga ona budować poczucie obywatelstwa europejskiego i rozwijać świadomość europejską poprzez poprawę zrozumienia tego, czym jest różnorodność kulturowa i językowa, jak również wspiera tworzenie europejskiego obszaru edukacji i kształcenia, zgodnie z celami strategicznymi wyznaczonymi przez Radę Europejską w Lizbonie w marcu 2000 r.

Od samego początku swego istnienia, unijne programy na rzecz edukacji i kształcenia w znacznym stopniu przyczyniają się do realizacji tego celu. Na przykład program Erasmus, w ramach którego ponad 1 mln młodych ludzi odbyło część swoich studiów uniwersyteckich w innym Państwie Członkowskim, jest programem sztandarowym – jednym z niewielu działań unijnych rozpoznawanych przez bardzo wielu obywateli. Programy te, obejmujące szkoły, uniwersytety, edukację i kształcenie zawodowe oraz edukację dorosłych[1] przyczyniają się do rozwoju poczucia „obywatelstwa Europejskiego" zarówno wśród uczestników, jak i wśród osób z ich najbliższego otoczenia: rodziców, członków rodziny, przyjaciół oraz współpracowników.

Niniejszy wniosek ma zasadniczo dwa cele:

- określenie wspólnych zasad, których stosowanie będzie prowadzić do większej wydajności i efektywności wszystkich rodzajów zorganizowanej mobilności w celach kształcenia;

- bardziej konkretnie, stworzenie punktu odniesienia dla wszystkich zainteresowanych stron w ramach zintegrowanego programu uczenia się przez całe życie, zaproponowanego przez Komisję na lata 2007 – 2013.

Należy się spodziewać, że przyjęcie niniejszego wniosku przyniesie szereg pozytywnych wyników:

o Większa zachęta do mobilności w celach kształcenia jest niezwykle cenna dla rozwoju osobistego, lecz również umożliwia obywatelom UE korzystanie z ich podstawowego prawa do swobodnego przemieszczenia się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich.

o Mobilność wzbogaca doświadczenie związane z procesem uczenia się i wspiera transfer wiedzy, a przez to przyczynia się do podniesienia ogólnego poziomu jakości europejskich systemów edukacji i kształcenia. Pomoże to w staraniach zmierzających do przekształcenia Europy w najbardziej innowacyjną i najbardziej konkurencyjną na świecie gospodarkę opartą na wiedzy.

[1] Program Socrates obejmuje szkoły (Comenius), szkolnictwo wyższe (Erasmus) oraz edukację dorosłych (Grundtvig). Program Leonardo da Vinci obejmuje edukację i kształcenie zawodowe.

o Ponadto należy oczekiwać pozytywnego wpływu mobilności na rynek pracy, na potencjał badawczy na szczeblu europejskim oraz (jak wspomniano wyżej) na nową generację programów edukacji i kształcenia zaproponowanych przez Komisję w 2004 r.

Niniejszy wniosek nie ma na celu stworzenia wiążących europejskich ram prawnych. Nawet gdyby Traktat dopuszczał taką możliwość - a tak nie jest - byłoby to niewłaściwe. Niemniej jednak zalecenie może zainspirować Państwa Członkowskie do odpowiednich działań. Z samej swej natury zalecenie ma stanowić punkt odniesienia tak, aby promować przejrzystość i koordynację praktyk związanych z mobilnością oraz pomagać w tworzeniu atmosfery wzajemnego zrozumienia.

- **Kontekst ogólny**

W ciągu ostatnich pięciu lat instytucje UE przyjęły szereg instrumentów związanych z mobilnością. Najważniejsze spośród nich przedstawiono poniżej.

Po nieformalnym spotkaniu ministrów edukacji w Paryżu we wrześniu 2000 r., Rada Europejska w Nicei w grudniu 2000 r. zatwierdziła plan działania w zakresie mobilności. Plan ten obejmuje „zespół środków" związanych z mobilnością: promowanie i finansowanie mobilności, jej rodzaje, a także sposoby najefektywniejszego wykorzystywania okresów mobilności oraz gwarantowania uznawania zdobytych doświadczeń.

Następnie w lipcu 2001 r. przyjęto zalecenie 2001/613/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności studentów, osób szkolących się, wolontariuszy, nauczycieli i szkoleniowców w obrębie Wspólnoty[2]. Zalecenie to stworzyło ramy dla promowania współpracy politycznej na rzecz wspierania mobilności w obszarach edukacji i kształcenia. Jego celem było wyeliminowanie przeszkód w mobilności, zapewnienie lepszego przygotowania oraz lepszego przyjęcia po przyjeździe do innego kraju. Ponadto wspomniane zalecenie podejmowało kwestię uznawania doświadczenia zdobytego zagranicą.

W zaleceniu tym zwrócono się również do Komisji o ustanowienie grupy ekspertów z Państw Członkowskich w celu koordynowania realizacji zalecenia. Wyniki pracy tej grupy, zawarte w dwuletnim sprawozdaniu z 2004 r. posłużyły do sporządzenia niniejszego projektu zalecenia.

W lutym 2002 r. Komisja przyjęła plan działania w zakresie kwalifikacji i mobilności[3], którego celem jest osiągnięcie postępu w zakresie swobodnego przepływu pracowników, podkreślenie wagi mobilności dla unijnej strategii zatrudnienia oraz otwarcie europejskich rynków pracy tak, aby stały się one dostępne dla wszystkich od roku 2005.

Nawiązując do tego Komisja ogłosi rok 2006 Europejskim Rokiem Mobilności Pracowników w celu podniesienia świadomości na temat licznych kwestii prawnych w tym zakresie, np. możliwości przenoszenia praw emerytalnych, korzyści płynących z

---

2 Dz.U. L 215, 9.8.2001, str. 30.

3 COM(2002) 72 wersja ostateczna.

mobilności dla rozwoju karier pracowników oraz istniejących europejskich instrumentów wspierania mobilności.

Ponadto Komisja w komunikacie „Strategia Mobilności na rzecz Europejskiego Obszaru Badawczego”[4] z 2001 r. popartym przez Radę[5], określiła konkretne działania na szczeblu wspólnotowym i krajowym, których celem jest wykorzystywanie mobilności jako kluczowego instrumentu rozwoju kariery i tworzenia Europejskiego Obszaru Badawczego oraz jako elementu niezbędnego do zwiększania europejskiego potencjału i wyników badań.

Następnie kwestie związane z mobilnością zostały włączone do ogólnego programu pracy „Edukacja i Kształcenie 2010”, stanowiącego część Strategii Lizbońskiej poświęconą edukacji i kształceniu. W ramach tego programu Państwa Członkowskie i Komisja współpracują w obszarach polityki związanych z edukacją i kształceniem. Mobilność wymieniona jest wyraźnie jako jeden z 13 celów tego programu, zatwierdzonego przez Radę Europejską w Barcelonie w marcu 2002 r. W lutym 2004 r. Rada i Komisja przedłożyły Radzie Europejskiej pierwsze wspólne sprawozdanie okresowe[6] na temat tego procesu. W sprawozdaniu tym podkreślono konieczność podniesienia poziomu i jakości mobilności w edukacji i kształceniu.

W ramach dalszych działań dotyczących programu pracy „Edukacja i Kształcenie 2010”, grupa ekspertów powołana zgodnie z pierwszym zaleceniem, opracowała wniosek dotyczący „Karty Jakości na rzecz Mobilności w zakresie Edukacji i Kształcenia”, której treść przedstawiono ministrom edukacji na nieformalnym spotkaniu w dniu 12 lipca 2004 r. w Rotterdamie. Prezydencja Niderlandzka wywnioskowała z debaty, że osiągnięto porozumienie w sprawie zasad i że mogą one stanowić podstawę jakościowych aspektów mobilności w nowej generacji programów edukacyjnych[7].

Proponowane zalecenie, które w dużym stopniu opiera się na wspomnianym wyżej opracowaniu, przedstawia w prostej i czytelnej formie określone powyżej zasady, wzbogacone materiałem z innych dziedzin dotyczących mobilności (np. świat ludzi młodych). Słowo „Karta” użyto dla podkreślenia fundamentalnego charakteru zaproponowanych zasad.

Należy zauważyć, że zalecenie uzupełnia istniejące teksty w tym zakresie, szczególnie Europejską Kartę Badaczy[8].

- **Obowiązujące przepisy w dziedzinie, której dotyczy wniosek**

Wnioskowane zalecenie uzupełnia zalecenie 2001/613/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie mobilności studentów, osób szkolących się, wolontariuszy, nauczycieli i szkoleniowców w obrębie Wspólnoty

---

4 COM(2001) 331 wersja ostateczna z 20.6.2001.
5 Rezolucja Rady z dnia 10.12.2001 r., Dz.U. C 367 z 21.12.2001.
6 COM(2003) 685 wersja ostateczna, Rada 6905/04 EDUC 43.
7 http://eu2004.minocw.nl/docs/nl/presidency_conclusions_rotterdam.pdf
8 Dz.U. L 75 z 22.3.2005

- **Spójność z innymi politykami i celami Unii**

Wniosek jest całkowicie spójny z zadeklarowanymi politykami i celami Unii Europejskiej.

2) KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENA WPŁYWU

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Metody konsultacji, główne sektory objęte konsultacjami i ogólny profil respondentów

W punkcie 1 opisano sposób sporządzenia tekstu oraz określono rolę grupy roboczej ekspertów z Państw Członkowskich ustanowionej zgodnie z zaleceniem z 2001 r. Członkowie tej grupy reprezentujący Państwa Członkowskie mają szeroką wiedzę specjalistyczną dlatego korzystanie z pomocy ekspertów zewnętrznych nie było konieczne.

Streszczenie odpowiedzi oraz sposób, w jaki były one uwzględniane

Patrz pierwsze sprawozdanie dotyczące działań podjętych w związku z zaleceniem 2001/613/WE.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej**

Nie zaistniała potrzeba skorzystania z pomocy ekspertów zewnętrznych.

- **Ocena wpływu**

Potrzeba przedstawienia wniosku, jego zakres i potencjalny wpływ społeczno-gospodarczy został już omówiony i zatwierdzony przez grupę roboczą wraz z Państwami Członkowskimi oraz przez ministrów edukacji zgromadzonych na nieformalnym spotkaniu w Rotterdamie w dniach 11-13 lipca 2004 r. Uznano, że nie istnieje konieczność dokonania dalszej oceny wpływu.

3) ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

- **Krótki opis proponowanych działań**

Zalecenie składa się z dziesięciu wytycznych skierowanych głównie do organizacji wysyłających i przyjmujących odpowiedzialnych za mobilność. Można je podsumować w następujący sposób:

A . Przed wyjazdem:

Zagwarantować uczestnikom dostęp do rzetelnych źródeł porad i informacji na temat możliwości i warunków w zakresie mobilności; sporządzić plan nauki, który stanowić będzie ramy dla mobilności; zapewnić uczestnikom wcześniejsze przygotowanie, zwłaszcza językowe, oraz zwrócić uwagę na to, aby doświadczenie nabyte w okresie mobilności przyczyniało się do rozwoju osobistego i zawodowego uczestnika.

B. Podczas pobytu w kraju goszczącym:

Udzielać uczestnikom wsparcia językowego i logistycznego dotyczącego m.in. informacji i/lub pomocy w podróży, ubezpieczenia, spełniania wymogów związanych z pobytem, zabezpieczenia socjalnego, usług socjalnych, kwestii podatkowych, zakwaterowania itd.; wyznaczyć mentora, który będzie udzielał wsparcia i służył poradą w kwestii pomocy we właściwym integrowaniu się uczestników.

C. Po zakończeniu okresu mobilności:

Zapewnić uznawanie lub poświadczanie uzyskanych dyplomów albo zaliczenie okresów odbytych studiów/szkoleń; udzielać pomocy uczestnikom po ich powrocie do swojego środowiska społecznego, edukacyjnego lub zawodowego, szczególnie po długotrwałym okresie mobilności; ocenić rezultaty okresu mobilności i doradzać uczestnikom po powrocie w jaki sposób najlepiej wykorzystać kwalifikacje zdobyte zagranicą.

D. Ogólnie:

Jasno sprecyzować zakres odpowiedzialności poszczególnych podmiotów za działania w ramach różnych części zalecenia.

Kartę powinno się postrzegać jako „uniwersalną" w takim znaczeniu, że obejmuje ona wszystkie możliwe rodzaje mobilności w celach edukacyjnych: formalne i nieformalne uczenie się, długie i krótkie okresy, uczenie się w szkołach, na uniwersytetach, i w trakcie pracy, młodych i dorosłych uczących się itd. Oznacza to, że tekst zalecenia jest ogólny, gdyż w tak krótkim tekście nie można ująć wszystkich możliwych przypadków. Dlatego też zawarte w nim zasady trzeba będzie dostosować do okoliczności i konkretnych przypadków, a niektóre punkty będą bardziej lub mniej stosowne. Zasady zawarte w Karcie stanowią punkt odniesienia w wymiarze europejskim, które ma być dostosowane do danego przypadku.

- **Podstawa prawna**

Podstawą prawną wniosku jest art. 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4 Traktatu. Pierwszy z nich dotyczy edukacji, a drugi kształcenia zawodowego. Oba umożliwiają Radzie stanowiącej wspólnie z Parlamentem Europejskim w procedurze współdecydowania, przyjmowanie zaleceń dla osiągnięcia celów, jednym z których jest wspieranie mobilności (art. 142 ust. 2 tiret drugie, art. 150 ust. 2 tiret trzecie).

- **Zasada pomocniczości**

Zasada pomocniczości ma zastosowanie, o ile wniosek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Wspólnoty.

Cele wniosku nie mogą być w sposób wystarczający realizowane przez Państwa Członkowskie z następującej przyczyny.

W związku z transnarodowym charakterem polityki mobilności, nie może ona być realizowana na poziomie poszczególnych Państw Członkowskich.

Działanie na poziomie Wspólnoty umożliwi lepszą realizację celów wniosku z następujących przyczyn.

Państwa Członkowskie nie są w stanie samodzielnie realizować celów wniosku tak efektywnie jak Unia Europejska. Transnarodowy charakter mobilności oznacza, że trudno jest ograniczyć jej realizację do jednego Państwa Członkowskiego.

Zastosowanie nieprzymuszającego instrumentu wspólnotowego jest skutecznym środkiem umożliwiającym wypracowanie uznanego europejskiego punktu odniesienia w celu wspierania organizacji we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sam tekst wniosku zawiera tylko te elementy, które mogą zostać przyjęte z pożytecznym skutkiem na szczeblu europejskim, np. zagadnienia dotyczące struktury i pochodzenia funduszy oraz praktyczne kwestie organizacyjne pozostawione są właściwym organom Państw Członkowskich lub organizacjom zajmującym się mobilnością.

Wniosek jest zatem zgodny z zasadą pomocniczości.

- **Zasada proporcjonalności**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następujących względów.

Zakres niniejszego zalecenia nie wykracza poza środki konieczne dla osiągnięcia tych celów.

Nie powoduje żadnych obciążeń ani wydatków finansowych ani administracyjnych.

Należy zauważyć, że Państwa Członkowskie, poprzez swoich przedstawicieli w grupie ekspertów ustanowionej zgodnie z zaleceniem z 2001 r., uczestniczyły w pracy i popierają wniosek.

- **Wybór instrumentów**

Proponowane instrumenty: zalecenie.

Inne instrumenty byłyby niewłaściwe z następujących względów:

Niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie pierwszego zalecenia (2001/613/WE) w tym względzie. Wówczas Wspólnota wybrała tę formę instrumentu. Patrz również art. 149 ust. 4.

4) WPŁYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet Wspólnoty.

5) INFORMACJE DODATKOWE

- **Europejski Obszar Gospodarczy**

Proponowany akt prawny ma znaczenie dla EOG i w związku z tym jego zakres powinien być rozszerzony na Europejski Obszar Gospodarczy.

2005/0179 (COD)

Wniosek dotyczący

ZALECENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i kształcenia zawodowego: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji ([9]),

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ([10]),

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ([11]),

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ([12]),

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Mobilność w zakresie edukacji i kształcenia stanowi integralną część swobodnego przepływu osób – podstawowej wolności chronionej Traktatem – oraz jeden z głównych celów działań Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji i kształcenia zawodowego. Jest ona rzeczywiście istotnym instrumentem tworzącym europejski obszar edukacji i kształcenia oraz przyczyniającym się do podnoszenia świadomości europejskiej.

(2) Intensyfikacja europejskiej mobilności i wymian w celach rozwoju edukacji i kształcenia jest celem programu pracy na rzecz przekształcenia Europy w najbardziej innowacyjną i najbardziej konkurencyjną gospodarkę opartą na wiedzy[13] do roku 2010. Pomoże w tym również ogłoszenie roku 2006 Europejskim Rokiem Mobilności Pracowników.

---

9 Dz.U. C z , str. .
10 Dz.U. C z , str. .
11 Dz.U. C z , str. .
12 Dz.U. C z , str. .
13 Strategia lizbońska, Konkluzje Prezydencji http://www.kbn.gov.pl/is2000/pdf/word5.PDF

(3) Pierwsze zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady[14] zostało przyjęte w 2001 r. celem ułatwienia działań wspólnotowych na rzecz promowania mobilności.

(4) Praca grupy ekspertów ustanowionej przez Komisję zgodnie z punktem III a) wspomnianego zalecenia oraz pierwsze sprawozdanie z dalszych działań wykazały postęp w zakresie mobilności na rzecz edukacji i kształcenia, osiągnięty zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, jednak wyraziły również potrzebę skoncentrowania działań nie tylko na zwiększeniu mobilności, lecz przede wszystkim na poprawie jej jakości.

(5) Cel ten można osiągnąć poprzez przyjęcie, w formie zalecenia, Karty jakości na rzecz mobilności, określającej zbiór zasad w tym zakresie, której wdrażanie odbywać się będzie na zasadzie dobrowolności.

(6) Ponieważ Karta zawiera podstawowe zasady mobilności edukacyjnej, stanowi ona ramy odniesienia, które pomogą w zwiększeniu liczby wymian, poprawią uznawalność okresów studiów odbytych zagranicą oraz przyczynią się do budowy wzajemnego zaufania pomiędzy władzami, organizacjami i wszystkimi stronami, które są zaangażowane w proces mobilności.

(7) Korzyści płynące z mobilności w dużym stopniu zależą od jakości rozwiązań praktycznych: przygotowania, wsparcia i uznawania. Osoby i organizacje zaangażowane mogą w znaczący sposób poprawić wartość mobilności poprzez staranne planowanie i odpowiednią ocenę.

(8) Pożądane jest, aby wspomniane zasady obejmowały nie tylko sam okres mobilności lecz również okres poprzedzający i następujący po okresie mobilności.

(9) Należy z wyprzedzeniem sporządzić plan nauki. Konieczne jest również ogólne przygotowanie uczestników.

(10) Jeśli chodzi o czas spędzony zagranicą, jakość mobilności można poprawić poprzez wyznaczenie mentora dla każdego uczestnika. Szczegółowy i jasny opis kursów i/lub szkoleń, na które uczestnik uczęszczał w kraju goszczącym, jak również okres ich trwania, pomogą zapewnić ich uznanie po powrocie.

(11) Wszelkie kwestie finansowe, w szczególności dotyczące dostępności wsparcia finansowego oraz tego, kto ponosi koszty należy rozwiązać przed wyjazdem.

(12) Przejrzystość i dobra administracja wymagają jasno określonej definicji organizacji i osób odpowiedzialnych za każdy etap i działanie w ramach programu mobilności.

(13) Aby zagwarantować ogólną jakość mobilności, należy zastosować wspomniane wcześniej zasady i zalecenia do wszystkich rodzajów mobilności w celach uczenia się lub rozwoju zawodowego: edukacja i kształcenie, formalne i nieformalne uczenie się obejmujące wolontariat młodzieżowy, mobilność długotrwała i krótkotrwała, nauka w

---

[14] Zalecenie 2001/613/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 lipca 2001 r. w sprawie mobilności studentów, osób szkolących się, wolontariuszy, nauczycieli i szkoleniowców w obrębie Wspólnoty, Dz.U. L 215 z 9.8.2001 r., str. 30.

szkołach, uniwersytetach lub uczenie się w miejscu pracy, nauka podejmowana przez młodych i dorosłych uczących się itd.

(14) Państwa Członkowskie mogą dostosować wdrażanie Karty w zależności od istniejących warunków, tzn. mogą przystosować ją do konkretnych sytuacji i programów: nadać niektórym punktom charakter obowiązkowy, a inne uznać za fakultatywne.

(15) Ponieważ cele niniejszego zalecenia, obejmującego wszystkie Państwa Członkowskie, można z lepszym skutkiem osiągnąć na szczeblu wspólnotowym, Wspólnota może podjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 5 Traktatu. Szanując zasadę proporcjonalności, wymienioną w tym samym artykule, niniejsze zalecenie nie wykracza poza środki konieczne dla osiągnięcia tych celów,

NINIEJSZYM ZALECAJĄ, aby Państwa Członkowskie przyjęły załączoną Europejską Kartę Jakości na rzecz Mobilności, jako środek służący poprawie rozwoju osobistego i zawodowego.

NINIEJSZYM ZACHĘCAJĄ Państwa Członkowskie do zawarcia ogólnych informacji i ocen dotyczących działań podjętych w odpowiedzi na zalecenia, o których mowa powyżej, w swoich sprawozdaniach z programu pracy Edukacja i Kształcenie 2010, począwszy od drugiego roku po przyjęciu niniejszego zalecenia.

NINIEJSZYM ZACHĘCAJĄ Komisję:

– do dalszej współpracy z Państwami Członkowskimi i partnerami społecznymi w celu wymiany przydatnych informacji i doświadczeń dotyczących wdrażania środków sugerowanych w niniejszym zaleceniu;

– do uznania, że niniejsze zalecenie tworzy całość wraz z zaleceniem 2001/613/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i w związku z tym do zawarcia wymaganych dwuletnich sprawozdań w sprawozdaniach ogólnych z programu pracy Edukacja i Kształcenie 2010.

Sporządzono w Brukseli, dnia

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

1. EUROPEJSKA KARTA JAKOŚCI NA RZECZ MOBILNOŚCI

Umocniona Planem Działania na rzecz Mobilności z 2000 r.[15] *oraz zaleceniem Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 lipca 2001 r.*[16]*, mobilność zawsze stanowiła przedmiot szczególnego zainteresowania podmiotów w nią zaangażowanych. Zakres wspomnianego zalecenia był szeroki. Dotyczyło ono szeregu istotnych zagadnień związanych z mobilnością i skierowane było do wszystkich, którzy mogliby odnieść korzyści z formalnego i nieformalnego uczenia się zagranicą przez pewien czas, m.in. studentów, nauczycieli, szkoleniowców, wolontariuszy i osób odbywających szkolenia. Drugie zalecenie, którego integralną część stanowi niniejsza Karta, ma taki sam zakres, jednak skupia się na aspektach jakości mobilności, zaproponowanych przez grupę ekspertów ustanowioną zgodnie z pierwszym zaleceniem*[17]*. Pomoże ono zapewnić, by doświadczenia uczestników były pozytywne, zarówno w kraju goszczącym, jaki i po powrocie do kraju pochodzenia.*

Niniejsza Karta przedstawia zarys wytycznych mających zastosowanie do mobilności osób młodych lub dorosłych podjętej w celach formalnej i nieformalnej nauki oraz rozwoju osobistego i zawodowego. Ma ona stanowić podstawowy dokument referencyjny. Jego treść może być dostosowywana w zależności od potrzeb, takich jak długość okresu mobilności oraz specyfika różnych działań związanych z edukacją, kształceniem i młodzieżą, a także do potrzeb uczestników. Chociaż w pierwszej kolejności Karta skupia się na mobilności w celach edukacyjnych, można przypuszczać, że wytyczne dotyczące jakości będą przydatne również dla innych rodzajów mobilności, np. mobilność w celu podjęcia pracy.

1. Informacje i wskazówki

Kandydaci zainteresowani wzięciem udziału w procesie mobilności powinni mieć dostęp do rzetelnych źródeł informacji i wskazówek na temat istniejących możliwości w zakresie mobilności i warunków na jakich można z niego skorzystać.

2. Plan nauki

Przed rozpoczęciem wszelkiego rodzaju mobilności w celach edukacji lub kształcenia, powinno się sporządzić plan nauki i uzgodnić go z wszystkimi podmiotami zaangażowanymi. Należy również przekazać ten plan organizacjom wysyłającym i uczestnikom. Plan powinien zawierać zarys celów i spodziewanych wyników, jak również sposoby ich osiągnięcia.

3. Personalizacja

Mobilność w celach edukacji lub kształcenia powinna w jak największym możliwym stopniu być zgodna z osobistym tokiem nauki, kwalifikacjami i motywacją uczestników, a także rozwijać je i uzupełniać.

4. Przygotowanie ogólne

---

15 Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zasiadających w Radzie w dniu 14 grudnia 2000 r. w sprawie planu działania na rzecz mobilności (Dz.U. C 371 z 23.12.2000).

16 Dz.U. L 215, 8.8.2001, str. 30.

17 COM(2004) 21.

Przygotowanie uczestników przed wyjazdem jest niezbędne i powinno być dostosowane do ich indywidualnych potrzeb. W zależności od potrzeb powinno obejmować aspekty pedagogiczne, praktyczne, administracyjne, prawne, osobiste, kulturowe i finansowe.

5. Aspekty językowe

Efektywne uczenie się wymaga znajomości języka. Uczestnicy, a także instytucje wysyłające i goszczące powinny kłaść szczególny nacisk na przygotowanie językowe. Powinno ono obejmować:

- przed wyjazdem, dokonanie oceny znajomości języka i zapewnienie możliwość uczestnictwa w kursach nauki języka kraju goszczącego i języka wykładowego, jeśli jest inny;

- w kraju goszczącym, udzielanie wsparcia i porad językowych.

6. Wsparcie logistyczne

Uczestnikom należy zapewnić stosowne wsparcie logistyczne obejmujące np. informację i wsparcie w kwestiach związanych z podróżą, ubezpieczeniem, pozwoleniem na pobyt i pracę, zabezpieczeniem socjalnym, zakwaterowaniem i wszelkimi innymi aspektami, w tym bezpieczeństwa w czasie pobytu.

7. Mentoring

Podmiot goszczący (placówka edukacyjna, organizacja młodzieżowa, przedsiębiorstwo itd.) powinny wyznaczyć mentora pomagającego uczestnikom w efektywnej integracji z otoczeniem w kraju goszczącym i pełniącego rolę osoby kontaktowej w przypadku potrzeby dalszej pomocy.

8. Uznawanie

Jeśli okres studiów lub stażu zagranicą ma miejsce w trakcie regularnego programu studiów lub kształcenia, fakt ten trzeba odnotować w planie nauki, natomiast uczestnikom należy udzielić pomocy w uzyskaniu właściwego uznania i poświadczenia. Sposób, w jaki będzie się to odbywać powinien być opisany w planie nauki. Jeśli chodzi o inne rodzaje mobilności, szczególnie dotyczące nieformalnej edukacji i kształcenia, należy wystawić zaświadczenie, które w sposób zadowalający i wiarygodny potwierdza aktywne uczestnictwo i wyniki w nauce.

9. Reintegracja i ocena

Po powrocie do kraju pochodzenia uczestnikom należy udzielić wskazówek dotyczących wykorzystania umiejętności i kwalifikacji zdobytych na wyjeździe. Należy zapewnić pomoc w reintegracji ze środowiskiem edukacyjnym lub zawodowym w kraju pochodzenia, szczególnie osobom powracającym po długotrwałym okresie mobilności. Uczestnicy wraz z odpowiedzialnymi organizacjami powinni należycie ocenić zdobyte doświadczenie aby stwierdzić, czy zakładane cele planu nauki zostały osiągnięte.

10. Zobowiązania i obowiązki

Obowiązki wynikające z powyższych kryteriów jakości powinny zostać wyraźnie określone i przekazane do wiadomości wszystkich podmiotów zaangażowanych, również uczestników. Powinny one zostać potwierdzone w formie pisemnej tak, aby dla wszystkich zainteresowanych były one jasne.